Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Helms, Jacob FRA: Lange, Julius Henrik (1871-12-07)

Citation: Lange, Julius Henrik: ”BREV TIL: Helms, Jacob FRA: Lange, Julius Henrik (1871-12-07)”, i *Breve fra Julius Lange*, Nordiske Forlag, s. 53. Onlineudgave fra Danmarks Breve: https://tekster.kb.dk/text/letters-002320804-000-shoot-L0023208040000034.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Julius Lange

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Læs Public Domain-erklæringen

Lange, Julius Henrik, *Breve fra Julius Lange,*

TIL PASTOR J. HELMS (i Janderup).
Kbhvn., 7. Decbr. 1871.

Kære Pastor Helms!

Jeg takker Dem for Deres sidste venlige Brev og den deri indeholdte Paapegen af en Fejltagelse i min Bearbejdelse af Lübke. Inden jeg bliver færdig med den Lübke, vil mit Haar være graat og mit Ansigt furet. Naar man i hans Omtale af et af Kunstens berømteste Værker, Michelangelos Arbejder i det Sixtinske Kapel, alene finder 8 Fejltagelser paa c. 2 Sider, saa vil De begribe, at man kan befinde sig lidt uhyggeligt til Mode ved at skulle udgive ham. Og naar saa oven i Købet den danske Videnskabeligheds Fejltagelser skulle være baserede paa denne stakkels Bog, saa bliver man irritabel, furet, graahærdet, maaske skallet. Alligevel finder jeg, at De har omtalt ham en lille Smule for affejende i Deres Libellas [1]. Han er selv i Grunden bedre end hans Haandbøger og er til syvende og sidst en Mand med Øjne i Hovedet, hvilket man ikke kan sige om mange Forfattere, der ellers ere meget omhyggeligere og paalideligere end han. Naar man faar en lagttagelse paa første Haand fra Lübke, er den ofte frisk og sund; men man maa rigtignok for det meste søge den udenfor hans Haandbøger. Det er overhovedet uhyre vanskeligt i Kunsthistorien at bestemme det rette Forhold mellem Specialisme og Universalisme. Forholdet er aabenbart et ganske andet end i Naturhistorien; thi medens f. Ex. Fiskene ingen Manerer og Vaner og Organer og Led optage fra Insekterne eller Krebsene, ja ikke engang Aborrerne optage noget fra Torskene, saa bestaar Kunsthistorien netop deri, at f. Ex. det 15. Aarhundrede efter Kristus optager meget fra det 1ste Aarh. før Kr., og det 19. Aarh. efter Kr. optager meget fra det 5. Aarh. før Kr.; eller deri, at Danmark optager fra Tyskland og Frankrig og Holland, Norge fra England osv. Paa den anden Side er det jo indlysende, at en vis Grad af Specialisme er nødvendig her som allevegne for et grundigt og udtømmende Kildestudium paa Grund af de menneskelige Evners evige Grænser. Hvorledes indretter man sig da bedst? Man skal være circumspektiv; thi ellers er man ikke paa selvstændig Maade i Stand til at se Ind-s. 54flydelsen, som maaske kommer fra det Sted, hvor man mindst ventede den, og man skal tillige begrænse sig fast og tappert til det, man netop undersøger; thi den Lov gælder for al Undersøgelse. — Forøvrigt er det langtfra, at jeg vil opstille Lübke som Type for kunsthistorisk Universalitet. Snarere Schnaase eller Høyen. Men blandt de Grunde, som hindrede Høyen i at blive Forfatter, havde ogsaa hans universelle Drift stor Betydning; og Schnaase har med alt sit store Arbejde dog ikke kunnet undgaa den tragiske Skæbne hvert Øjeblik at komme bagefter med noget fejlt og mangelfuldt, hvor andre, som mere havde begrænset sig, allerede vare forud med det rette og fuldstændige.

Tilgiv min Snaksomhed!

Deres ærbødige og hengivne
Jul. Lange.